

Súd: Okresný súd Kežmarok
Spisová značka: 10C/688/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8415207773
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Tomáš Saraka
ECLI: ECLI:SK:OSKK:2019:8415207773.10

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Kežmarok sudcom Mgr. Tomášom Sarakom v spore žalobcov : 1/ V. J. K. M. T. Á. I. L. A. Á. , U. A., C.. XX. XX. XXXX, S. XXX XX Y. XX, 2/ X. A. Q. L. A. W. X. I. , C.. XX. X. XXXX, S. XXX XX U. XXX, 3/ T. A. Q. L. A. W. X. I., C.. XX. X. XXXX, S. XXX XX U. XXX, 4/ A. M. K. I. X. U. Č. Í. I. L. A. Á. , U. A., C.. XX. X. XXXX, S. W. XXX/X, XXX XX N., zastúpených JUDr. Martinom Tomasom, advokátom so sídlom ul. 1. Mája 216/7, 058 01 Poprad, 5/ Y.. R. A. Q. L. A. W. X. I. , C.. X. XX. XXXX, S. XXX XX U. XXX, 6/ B. A. Q. L. A. W. X. I. L. A. Á., C.. X. X. XXXX, S. XXX XX U. XXX a 7/ I. A. X. A. K. U. Č. Á. I. L. A. Á. , U. A., C.. X. XX. XXXX, S. XXX XX U. XXX, proti žalovaným : 1/ W. A. Q. L. A. W. X. I. , C.. XX. XX. XXXX, S. XXX XX U. XX, zastúpený JUDr. Tiborom Bašistom, advokátom so sídlom Štefánikova 8, 058 01 Poprad a 2/ Š. A. Q. L. A. W. X. I. L. A. Á. , U. C., C.. XX. X. XXXX, D. S. XXX XX U. XX, toho času A. Q. M. XA (M.) XX XXX X. M. O. O. Q. A. S., Y., o určenie, že nehnuteľnosti patria do dedičstva, taktó

rozhodol:

I. Súd u r č u j e , že spoluvlastnícky podiel vo veľkosti 1. - Y. k nehnuteľnostiam: rodinný dom O.. Č..XX postavený na parc. I.-J. Č.. XXX/X o výmere XXX B. v kultúre zastavané plochy a nádvoria, dielňa súp. č. XXX postavená na parc. I.-J. Č.. XXX/X o výmere XX B. v kultúre zastavané plochy a nádvoria, nehnuteľnosti zapísané na T. Č.. XXX pre okres I., obec a k.ú. U., a nehnuteľností parc. I.-J. Č.. XXX/X o výmere XXX B. v kultúre zastavané plochy a nádvoria, parc. I.-J. Č.. XXX/X o výmere XX B. v kultúre zastavané plochy a nádvoria, parc. I.-J. Č..XXX o výmere XXX B. v kultúre záhrady a parc. I.-J. Č.. XXX/X o výmere XX B. v kultúre zastavané plochy a nádvoria, nehnuteľnosti zapísané na T. Č.. XXX pre okres I., obec a k.ú. U., patria do dedičstva po nebohom N. A., nar. XX.X.XXXX a zomr.:XX.X.XXXX, naposledy bytom U. XX, XXX XX U..

II. Žalobcovia m a j ú n á r o k na náhradu trov konania proti žalovanému v 1. rade v rozsahu 100 % o výške ktorých rozhodne súd po právoplatnosti rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

III. Žalovanej v 2.rade náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca N. A., C..XX.X.XXXX sa žalobou podanou na tunajšom súde dňa 28.10.2015 domáhal, aby súd určil, že je podielovým spoluvlastníkom vo veľkosti 1. - Y. nehnuteľností - rodinný dom súp. Č..XX postavený na parc. I.-J. Č.. XXX/X o výmere XXX B. v kultúre zastavané plochy a nádvoria, dielňa súp. č. XXX postavená na parc. I.-J. Č.. XXX/X o výmere XX B. v kultúre zastavané plochy a nádvoria, nehnuteľnosti zapísané na T. Č.. XXX pre okres I., obec a k.ú. U., a nehnuteľností parc. I.-J. Č.. XXX/X o výmere XXX m2 v kultúre zastavané plochy a nádvoria, parc. I.-J. Č.. XXX/X o výmere XX B. v kultúre zastavané plochy a nádvoria, parc. I.-J. Č..XXX o výmere XXX B. v kultúre záhrady a parc. I.-J. Č.. XXX/X o výmere XX B. v kultúre zastavané plochy a nádvoria, nehnuteľnosti zapísané na T. Č.. XXX pre okres I., obec a k.ú. U..

2. Žalobu odôvodňoval tým, že spolu so svojou nebohou manželkou B. A. daroval do výlučného vlastníctva žalovaného v 1. rade na základe darovacej zmluvy zo dňa 29.10.1993 rodinný som súp.č.XX v k.ú. U. postavený v roku XXXX a ďalšie tam uvedené nehnuteľnosti vedené na T. Č..XXX M. I..Ú.. U., pričom súčasne bola uzatvorená dohoda o zriadení vecného bremena spočívajúca v práve doživotného bývania a užívania vyššie uvedeného rodinného domu s príslušenstvom v prospech žalobcu a jeho manželky. V žalobe uviedol, že v dôsledku pochybenia katastrálneho úradu bolo vlastnícke právo k uvedeným nehnuteľnostiam nesprávne zapísané tak, že na T. Č..XXX (aktuálny stav) I..Ú.. U. sa žalovaní v 1. a 2. rade stali bezpodielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností, hoci tie zo strany žalobcu a jeho nebohej manželky boli darované výlučne žalovanému v 1. rade. Tvrdil, že dňa 20.8.2015 zaslal žalovanému výzvu na vrátenie daru, ktorou ho vyzval, aby mu v zmysle § 630 Občianskeho zákonníka vrátil dar o veľkosti 1.- Y. z dôvodov ktoré tam presne popísal. V žalobe tvrdil, že žalovaný žalobcu ako svojho otca minimálne 5 krát fyzicky napadol, čo bolo riešené aj prostredníctvom polície, ktorú žalobca privolať a v rámci priestupkového konania, zamykal ho v priestoroch ktoré užíval, čím znemožnil aj prístup rýchlej zdravotnej pomoci k žalobcovi v čase, keď mu bolo nevoľno, skrýval mu osobné veci, dňa XX.X.XXXX fyzicky napadol aj jeho vnuka, od XX.X.XXXX uzavrel mu prívod elektriny a vody, psychicky ho týral a preberal bez splnomocnenia dôchodok žalobcu, ktorý si ponechal, pričom na výzvu na vrátenie daru nereagoval a dar nevrátil, hoci darovací vzťah dňa XX.X.XXXX dôjdením prejavu vôle darcu zanikol, čím sa obnovilo vlastnícke právo pôvodného vlastníka a žalovaný v 1. rade sa stal neoprávneným držiteľom daného spoluvlastníckeho podielu. Tvrdiac, že má naliehavý právny záujem na požadovanom určení, lebo za daného stavu nie je možné dosiahnuť zápis jeho spoluvlastníckeho práva inak ako súdnym rozhodnutím bez ktorého je jeho právne postavenie neisté žalobca domáhal sa, aby súd určil, že je podielovým spoluvlastníkom nehnuteľností špecifikovaných v žalobe vo veľkosti podielu 1.-Y.. Tvrdil, že pasívna vecná legitímácia svedčí obom žalovaným preto, lebo aktuálny stav zapísaný na liste vlastníctva č.XXX, I..Ú.. U. je taký, že žalovaní sú tam zapísaní ako bezpodieloví spoluvlastníci nehnuteľností, pričom v prípade podávaných žalôb o určenie vlastníckeho práva v zmysle § 80 písm.c/ O.s.p. sú vecne pasívne legitímovaní tí, ktorým svedčí posledný zápis evidovaný v katastri nehnuteľností. Ako dôkazy na preukázanie svojich tvrdení v žalobe označil darovaciu zmluvu zo dňa XX.XX.XXXX, T. Č..XXX X. Č..XXX pre k.ú. U., výzvu na vrátenie daru zo dňa 20.08.2015, upovedomenie o začatí trestného stíhania- zaslanie zo dňa 7.8.2015 a lekárske potvrdenie zo dňa 3.7.2015.

3. Žalovaný v 1. rade sa k žalobe vyjadril písomne tak, že táto je nedôvodná a navrhuje ju zamietnuť. Potvrdil, že dostal od svojich rodičov nehnuteľnosti s tým, že po smrti mamy sa staral o otca, lebo to považoval za svoju morálnu povinnosť, hoci táto povinnosť mu z darovacej zmluvy ani z dohody o zriadení vecného bremena, ktoré spočívalo v práve doživotného bývania a užívania rodinného domu s.č.XX s príslušenstvom nevyplývala. Uviedol, že s tvrdeniami uvedenými v žalobe a vo výzve na vrátenie daru sa nestotožňuje, považuje celé toto konanie ako aj výzvu na vrátenie daru za vykonávané ostatnými rodinnými príslušníkmi, lebo má za nemožné, aby bolo vykonané z iniciatívy jeho otca - žalobcu. Tvrdil, že títo rodinní príslušníci, priame blízke osoby jeho otca pritom pozabudli na to, že on na rozdiel od nich poskytoval otcovi celodennú starostlivosť, od zabezpečovania základných hygienických potrieb ako sú výmena plienok, umývanie, pričom oni nikdy nič neurobili, aby mu túto situáciu uľahčili a aby jemu a otcovi pomohli. Podľa žalovaného v 1. rade si pritom nikto z nich nedokáže predstaviť, aké náročné nielen po fyzickej ale aj po psychickej stránke je starať sa o seniora, ktorého fyzický a psychický zdravotný stav v dôsledku jeho fyzického trápenia ako človeka takmer nevládneho nie je priaznivý. Takýto človek odmieta pomoc a starostlivosť, či nevyhnutnú pomoc pri základných fyziologických potrebách a považuje ju neraz za útok na svoju osobu, obmedzovanie, odopieranie jedla, či nedajbože za úmyselné podávanie preháňadiel, skrývanie vecí a podobne. Nikto z nich si to nevie predstaviť, pretože to nikto z nich nerobil. Poukázal na ich vlastné výpovede v priestupkovej veci, kde bol obvinený a kde bolo konanie zastavené, z ktorých vyplýva, že prišli len vtedy, keď im to, ako sami uviedli vyhovovalo, a on uvádza, že aj neobťažovalo, či nebudaj nezasahovalo do ich plánov. Podľa žalovaného v 1. rade sami potvrdzujú tieto skutočnosti tým, že to vyvrcholilo do takého stavu, že v čase jeho plánovanej hospitalizácie bol nútený ich vyzvať písomne, aby sa prišli o otca postarať. Je podľa neho jednoduché raz za čas prísť a na základe sťažností jeho otca zhodnotiť, že starostlivosť nie je podľa ich predstáv, no tieto sťažnosti sú takého charakteru, ako keď sa zakazuje a nedovoľuje dieťaťu robiť to, čo by najradšej robilo, len preto, lebo by sa mu tým v konečnom dôsledku ublížilo, prípadne by si ublížilo samo. Tiež by sa sťažovalo. Uviedol, že je nútený uvádzať tieto veci takým spôsobom, pretože nikto z iniciátorov si to nevie a ani nemôže vedieť predstaviť, pričom alibisticky sa uvádza, že bolo zriadené vecné bremeno, ktoré ale bolo len vo vzťahu k doživotnému bývaniu a užívaniu rodinného

domu. Z toho nevyplýva iba jeho povinnosť doopatrovať oprávnených z vecného bremena, k realizácii doopatrovania, potreby poskytnutia pomoci v chorobe a starobe by bola každá pomoc blízkych osôb, ktoré teraz vynášajú iba hodnotiace úsudky skutočne vhodná a nesmierne potrebná, teraz je pôda na posudky a osočovanie, keď je žalobca v zariadení 24 hodinovej starostlivosti. Žalovaný v 1. rade uviedol, že si nemyslí, že sa k žalobcovi správal spôsobom hrubo porušujúcim dobré mravy. Nikdy mu nebránil v užívaní nehnuteľností, práve naopak, snažil sa v chorobe a starobe v rámci svojich fyzických a psychických možností, avšak on je tiež len obyčajný človek a považuje práve výzvu na vrátenie daru a žalobu za otázku v tom smere, či práve ony nie sú v rozpore s dobrými mravmi. Ako dôkazy na preukázanie svojich tvrdení označil rozhodnutie o zastavení priestupkového konania, výsluch žalovaných a znalecké dokazovanie na posúdenie psychického stavu žalobcu.

4. Žalovaná v 2. rade sa k žalobe písomne nevyjadrila.

5. Žalobca po podaní žaloby, dňa XX.X.XXXX zomrel. Z dedičského spisu tunajšieho súdu sp.zn.XXD XX/XXXX a z v ňom sa nachádzajúceho uznesenia zo dňa X.X.XXXX bolo zistené, že žalobca zomrel ako vdovec, nezanechal závet ani listinu o vydedení, pričom ako dedičia zo zákona v I. dedičskej skupine v zmysle § 473 Občianskeho zákonníka by do úvahy prichádzali jeho deti V. J., U. A., X. A., T. A., A. M., U. A., W. A. X. právom nebohého syna M. R. A. jeho deti, t.j. vnuci poručiťľa Y. R. A., B. A. X. I. A., U. A.. Uznesením zo dňa 7.6.2017 č.k.XXD XX/XXXX-XX, ktoré právoplatnosť nadobudlo dňa X.X.XXXX bol majetok nepatrnej hodnoty zanechaný poručiťľom vydaný pozostalému synovi poručiťľa X. A., ktorý sa postaral o jeho pohreb a konanie bolo zastavené z dôvodu podľa § 188 ods.1 CMP, teda že poručiťľ zanechal len majetok nepatrnej hodnoty.

6. Vzhľadom na úmrtie žalobcu po podaní žaloby sa súd musel vysporiadať s otázkou, či a s kým sa bude pokračovať v konaní ako so žalobcom.

7. Žaloba žalobcu bola súdu doručená dňa 28.10.2015, teda ešte za účinnosti zákona č.99/1963 Zb. - Občianskeho súdneho poriadku. Ten bol dňom 01.07.2016 nahradený zákonom č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), pričom podľa prechodných ustanovení CSP, a to konkrétne § 470 ods.1 ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté predtým nadobudnutia jeho účinnosti. Vzhľadom na uvedené sa počnúc dňom 01.07.2016 aj sporná vec riadila ustanoveniami CSP, preto aj pri vyriešení otázky procesného nástupníctva bolo potrebné vychádzať z príslušných ustanovení CSP.

8. V danom prípade žalobca N. A. zomrel počas konania skôr ako sa konanie právoplatne skončilo. Predmetom konania je tu majetkový nárok, ktorý by mohol byť súčasťou dedičstva po zosnulom žalobcovi, ktorý žalobou domáhal sa určenia, že sa obnovilo jeho vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam tvrdiac, že boli naplnené zákonné predpoklady vrátenia daru v zmysle § 630 Občianskeho zákonníka. V priebehu konania žalobca zomrel, pričom žalovaní sú aj naďalej evidovaní v katastri nehnuteľností ako vlastníci nehnuteľností, ktoré sa tak nestali predmetom dedičstva. Keďže ide o majetkový spor, postupujúc podľa § 63 ods.2 CSP a § 65 ods.3 CSP súd uznesením zo dňa 4.6.2018 č.k.XXC/XXX/XXXX-XX vydaným po skončení dedičského konania rozhodol, že v konaní ako so žalobcami pokračuje s dedičmi žalobcu, a to jeho deťmi a vnukmi uvedenými vo výroku uznesenia (teraz žalobcovia v 1 až 7 rade). Medzi dedičov žalobcu patrí aj žalovaný v 1. rade, no keďže je vylúčené aby tá istá osoba v spore vystupovala ako žalobca aj žalovaný, pričom syn poručiťľa W. A. bol už v žalobe podanej za života poručiťľa označený ako žalovaný (v 1. rade), na tomto jeho procesnom postavení sa ani smrťou poručiťľa nič zmeniť nemohlo. V danom prípade ani zastavenie dedičského konania z dôvodu aktuálnej existencie len nepatrného majetku poručiťľa nič nemení na tom, že súd musel v tomto konaní pokračovať s tými, ktorí by boli dedičmi poručiťľa, keďže v prípade úspechu tejto žaloby, ktorú poručiťľ ešte za života podal, by tu predmet dedenia bol, a to práve podiel na nehnuteľnostiach, ktoré sú predmetom žaloby. Vzhľadom na uvedené, po vydaní uznesenia zo dňa 4.6.2018, ktoré právoplatnosť nadobudlo dňa 20.8.2018 súd pokračoval v konaní ako so žalobcami so všetkými dedičmi žalobcu uvedenými vo výroku tohto uznesenia (teraz žalobcovia v 1 až 7 rade), keďže predmetom dedičského konania nebolo (pre neukončenie tohto sporu a jeho povahu ani nemohlo byť) rozhodovanie o tom, na ktorého z nich prechádza právo o ktorom sa tu koná.

9. Písomným podaním zo dňa 21.2.2019 žalobcovia v 1. až 4. rade s poukazom na to, že pôvodný žalobca po podaní žaloby zomrel navrhli, aby súd pripustil zmenu žaloby v znení : Súd určuje, že

spoluvlastnícky podiel vo veľkosti 1. - Y. k nehnuteľnostiam: rodinný dom súp. č. XX postavený na parc. I.-J. Č.. XXX/X o výmere XXX B. v kultúre zastavané plochy a nádvoria, dielňa súp. č. XXX postavená na parc. I.-J. Č.. XXX/X o výmere XX B. v kultúre zastavané plochy a nádvoria, nehnuteľnosti zapísané na T. Č.. XXX M. L. I., obec a k.ú. U., a nehnuteľností parc. I.-J. Č.. XXX/X o výmere XXX B. v kultúre zastavané plochy a nádvoria, M.. I.-J. Č.. XXX/X o výmere XX B. v kultúre zastavané plochy a nádvoria, parc. I.-J. Č..XXX o výmere XXX B. v kultúre záhrady a parc. I.-J. Č.. XXX/X o výmere XX B. v kultúre zastavané plochy a nádvoria, nehnuteľnosti zapísané na T. Č.. XXX pre okres I., L. X. I..Ú. U., patria do dedičstva po nebohom N. A., C... XX.X.XXXX X. H...XX.X.XXXX, naposledy bytom U.Z. XX, XXX XX U..

Žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní spoločne a nerozdielne nahradiť trovy konania a trovy právneho zastúpenia.

10. Vzhľadom k tomu, že jedná sa tu na strane žalobcov o nerozlučné procesné spoločenstvo v zmysle § 77 CSP, rovnopis návrhu na pripustenie zmeny žaloby zo dňa 21.2.2019 súd doručil žalobcom v 5., 6. a 7. rade za účelom možnosti vyjadrenia ich stanoviska k zmene žaloby. Keďže k zmene žaloby došlo pred otvorením pojednávania a začatím dokazovania na pojednávaní, súd zmenu žaloby navrhnutú písomným podaním 21.2.2019 uznesením vyhláseným na pojednávaní dňa 3.4.2019 pripustil, uznesenie nadobudlo právoplatnosť a súd tak ďalej konal o takto zmenenej žalobe.

11. Na prejednanie sporu súd nariadil pojednávanie. Na pojednávanie sa ani v jednom prípade napriek riadnemu a včasnému predvolaniu nedostavili žalobcovia v 5., 6. a 7. rade, ktorí písomným podaním zo dňa 10.12.2018 súdu oznámili, že sú si vedomí, že súd v zmysle § 63 a § 65 CSP pokračuje s nimi ako s právnymi nástupcami žalobcu, no k uvedenej právnej veci, ktorú zdedili po ich starom otcovi nevedia zaujať stanovisko vzhľadom na to, že neboli svedkami žiadnej skutočnosti a informácie o veci majú iba sprostredkovane, preto sa konania nebudú zúčastňovať. Na pojednávanie sa osobne nedostavili ani žalobcovia v 1. a 3. rade, ktorých neprítomnosť ospravedlnil ich právny zástupca, o odročenie pojednávania nežiadali. Vzhľadom na uvedené súd v súlade s ust. § 180 CSP rozhodol, že pojednávanie vykoná v neprítomnosti žalobcov v 1. 3. 5., 6 a 7. rade, nakoľko nebol daný návrh ani dôvody na odročenie pojednávania v zmysle § 183 a § 184 CSP. Posledné pojednávanie vo veci konané dňa 6.9.2019 súd vykonal aj v osobnej neprítomnosti žalovaného v 1. rade a žalovanej v 2. rade, keďže tí sa naň napriek riadnemu a včasnému predvolaniu nedostavili a o jeho odročenie nežiadali. Neúčast' žalovaného v 1. rade ospravedlnil jeho právny zástupca, o odročenie pojednávania nežiadal. Čo sa týka žalovanej v 2. rade, u tej súd predvolanie na toto posledné pojednávanie v súlade s ust. § 111 ods.3 CSP považoval za doručené dňom 26.8.2019, kedy sa vrátila zásielka s predvolaním súdu ako nedoručená z adresy v D., ktorú žalovaná v 2. rade sama vo svojej korešpondencii súdu označila ako aktuálnu adresu svojho pobytu a adresu na doručovanie a na ktorej aj predošlé súdne zásielky riadne preberala, keď tvrdila, že na adrese trvalého pobytu evidovanej v registri obyvateľov SR už cca 10 rokov nebýva a vôbec tam nechodí. Preto súd za adresu žalovanej v 2. rade v zmysle § 111 ods.3 CSP a § 106 ods.1 CSP považoval adresu v D., ktorú sama súdu oznámila ako adresu na doručovanie, teda inú, ako je adresa jej evidovaného trvalého pobytu v SR. Žalovaná v 2. rade o odročenie pojednávania konaného dňa 6.9.2019 nežiadala, na predošlom pojednávaní dňa 3.4.2019, ktorého sa osobne zúčastnila ospravedlnila neúčast' na ďalších pojednávaniach s tým, že je pracovne dlhodobo v D.. Preto súd dňa 6.9.2019 vec prejednal v jej neprítomnosti, nakoľko nebol daný návrh ani dôvody na odročenie tohto pojednávania v zmysle § 183 a § 184 CSP.

12. Žalovaný v 1. rade na pojednávaní prostredníctvom svojho právneho zástupcu trval na tom, že žaloba je nedôvodná. Poukazoval na to, že výzva na vrátenie daru zo dňa XX.X.XXXX nebola zaslaná mu oprávnenou osobou, ale právnym zástupcom žalobu JUDr. Tomasom. Výzva smerovala k vráteniu daru, avšak žaloba smeruje k určaniu vlastníckeho práva. Poukázal na to, že darovacia zmluva spĺňala všetky zákonné predpoklady, uzavretá bola oprávnenými osobami, bol povolený vklad v katastri, zmluva bola platná a účinná, s odstupom 22 rokov sa darca domáhal určenia vlastníckeho práva napriek tomu, že žiadal vrátenie daru. Neboli podľa neho nijakým spôsobom preukázané porušenia dobrých mravov tak, ako to vyžaduje zákon, aby mohli byť splnené predpoklady na vrátenie daru. Nie sú podľa neho splnené ani podmienky naliehavého právneho záujmu, na strane žalobcov neexistuje právny titul na určovací žalobu tak, ako je prezentovaný, preto už z procesného hľadiska je bez ďalšieho dokazovania možné žalobu zamietnuť ako nedôvodnú, lebo nie sú splnené procesné podmienky na konanie o takejto žalobe. Poukazoval na to, že darovacou zmluvou zo dňa 29.10.1993 nadobudol nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom sporu od svojich rodičov, matky a otca, táto darovacia zmluva žiadnym právoplatným

zákoným rozhodnutím nebola zrušená, i keď pôvodný žalobca prostredníctvom právneho zástupcu žiadal o vrátenie daru. Vo veci nebol podľa neho produkovaný žiadny dôkaz o hrubom porušení mravov, ktorý by odôvodňoval vrátenie daru. Poukázal tiež na to, že darovacia zmluva bola manželmi uzavretá na celok a nie na jednu polovicu. Striktné zákonné podmienky na vyhovie žalobe nie sú podľa neho splnené, v darovacej zmluve nebola zakotvená žiadna starostlivosť o obdarujúcich, napriek tomu obdarovaný všemožne a podľa svojich možností a schopností túto starostlivosť o otca vykonával koľko len mohol.

13. Žalovaná v 2. rade na pojednávaní uviedla, že ona sa nevie vyjadriť, nevie o čo presne tu ide, vie že sa jedná o daný dom, kde je napísaná ako spoluvlastník, ale bližšie nevie, o čo tu ide, nevie dôvod, prečo sa súrodenci a švagrovci rozdelili, pohnevali. Nevie prečo stále niečo žiadajú, prečo chcú niečo späť, keď predtým so všetkým súhlasili. Pri svojom výsluchu uviedla, že nežije na Slovensku, nebola prítomná pri daných udalostiach, takže sa nemôže k nim vyjadrovať, akurát vie, že keď žili s rodičmi žalovaného v 1. rade, všetko si platili na polovicu, všetky energie, a keď prišiel dôchodok, všetko si vyrovnali na polovicu. Uviedla, že zo spoločnej domácnosti v U. odišla asi pred 10 rokmi, teraz tam vôbec nechodí, na Slovensko chodí 2 krát ročne, ale do danej domácnosti, na adresu U. XX nechodí vôbec. Keď tam ešte bývala, o rodičov žalovaného v 1. rade nebolo potrebné sa starať, boli zdraví.

14. Súd sa oboznámil s obsahom žaloby a všetkých písomných vyjadrení strán v priebehu sporu, vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom všetkých listinných dôkazov, ktoré strany predložili, respektíve ktoré boli vyžiadané a zabezpečené na ich návrh. V rámci dokazovania vykonal tiež navrhnutý výsluch žalobcov v 2. a 4. rade a výsluch oboch žalovaných ako strán v spore (§ 195 CSP). Vykonal tiež dokazovanie výsluchom svedka W. A.. Súd pre úplnosť uvádza, že všetkým dôkazným návrhom vyhovel, všetky navrhnuté dôkazy vykonal, vykonanie žiadneho z dôkazov nezamietol.

15. Nadobudnutím účinnosti Civilného sporového poriadku, teda počnúc dňom 1.7.2016 je dôkazná iniciatíva v sporovom konaní výlučne na stranách sporu. V tu súdnej sporej veci nejednalo sa ani o spor s ochranou slabšej strany, ani o prípad podľa § 185 ods.2 CSP kde by súd mohol vykonávať akékoľvek dôkazy aj bez návrhu. Teda v danom prípade súd bol viazaný a limitovaný dôkaznými návrhmi strán, žiadne stranami nenavrnuté dôkazy vykonať nemohol.

16. Preto čo sa týka vykonaného dokazovania, pre úplnosť treba uviesť, že žalovaný v 1. rade v písomnom vyjadrení k žalobe (čl. 37 spisu) navrhol vykonanie dokazovania aj znaleckým dokazovaním na posúdenie psychického stavu žalobcu. Nakoľko na pojednávaní dňa 3.4.2019 (viď strana 6 zápisnice z pojednávania) uviedol, že na tomto dôkaznom návrhu netrvá, súd tento dôkaz nevykonal. Pokiaľ ide o žalovaným v 1. rade na pojednávaní dňa 3.4.2019 navrhovaný dôkaz výsluchom pani z agentúry domácej starostlivosti, ani tento dôkaz nemohol byť vykonaný, lebo na pojednávaní dňa 6.9.2019 žalovaný v 1. rade prostredníctvom svojho právneho zástupcu uviedol, že netrvá na danom výsluchu, keďže žalovaný v 1. rade nezabezpečil daný návrh a potrebné údaje, pričom nemá žiadne ďalšie dôkazné návrhy.

17. Vo vzťahu k dokazovaniu a zistenému skutkovému stavu treba uviesť, že civilný proces sporový sa riadi (okrem iného) princípmi dispozičným a prejednávacím, princípom kontradiktórnosti, princípom koncentrácie a (s ním spojeným) princípom formálnej pravdy. Pre úspech v sporovom konaní je nevyhnutné, aby strana sporu uniesla svoje dôkazné bremeno, t.j. dokázala pred súdom pravdivosť svojich tvrdení o relevantných hmotnoprávných skutočnostiach. Unesenie dôkazného bremena, ako predpoklad úspechu strany sporu v konaní, je dôležitým definičným znakom civilného sporového konania. Za „svoj“ výsledok konania je takto plne zodpovedná sporová strana. Rovnako dôležitým znakom sporového procesu, ktorý ho diferencuje od procesu mimosporového, je uplatnenie prejednacacieho princípu, podľa ktorého súd (až na výnimky uvedené v § 185 a v sporoch s ochranou slabšej strany, o žiaden taký prípad tu ale nejde) nemôže vykonať dôkazy, ktoré strany sporu nenavrhl. Práve tento aspekt výrazne ovplyvňuje rozsah skutkového základu rozhodnutia vo veci samej. V klasickom spore je uvedenie a preukázanie relevantných skutočností povinnosťou a zodpovednosťou sporových strán za minimálnej procesnej aktivity súdu a vec je „zrelá“ na meritórne rozhodnutie nie až vtedy, keď boli všetky relevantné skutočnosti preukázané, ale už v momente, keď niektorá zo sporových strán prestala (resp. premeškala príležitosť) „posúvať“ spor k ďalším skutkovým zisteniam. V klasickom sporovom konaní súd nevystupuje v pozícii aktívneho vyšetrovateľa, ale v pozícii arbitra, ktorý zistí skutkový stav len z komponentov, ktoré do konania dodali sporové strany. Úlohou súdu teda nie je

aktívne vyhľadávať skutkové zistenia a snažiť sa o poznanie „objektívnej“ či „materiálnej“ pravdy, ale zistiť skutkový stav v miere primeranej procesnej aktivite sporových strán. Bez tejto aktivity strán súd v zisťovaní skutkového stavu nepokračuje - uzavrie proces vytvárania skutkového základu pre meritórne rozhodnutie a vec rozhodne. Neúspešnej strane sa tak v konkrétnom prípade môže skutkový stav javiť ako zistený nedostatočne, avšak jeho zisťovanie bolo v súlade s koncepciou sporového konania ukončené ako dôsledok (procesná sankcia) nedostatočnej procesnej aktivity strany sporu. (k tomu bližšie pozri napr. Veľký komentár k Civilnému sporovému poriadku- Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H.Beck, 2016 z ktorého súd citoval, strana 798, výklad k § 215 CSP). Nenavrhnutie všetkých, resp. dostatočných dôkazov v sporovom konaní teda nie je dôvodom na nerozhodnutie o žalobe, dôkazná iniciatíva strán a z toho plynúce unesenie, či neunesenie ich bremien (bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno) prejavíť sa môže len vo výsledku konania, t.j. v rozhodnutí vo veci samej.

18. Pokiaľ ide o námietku žalovaného v 1. rade voči výsluchu svedka W. A. odôvodnenú tým, že výsluch tohto svedka nijako nesúvisí s predmetom konania a nemôže nič nové priniesť, nakoľko sa jedná o vnuka žalobcu, súd tejto námietke nevyhovел a výsluch tohto svedka vykonal. Súd mal za to, že vzhľadom na skutočnosti uvedené v žalobe a v žiadosti o vrátenie daru, kde sa ako dôvod vrátenia daru výslovne spomínalo aj napadnutie tohto vnuka pôvodného žalobcu žalovaným v 1. rade nezistil dôvod, prečo by výsluch daného svedka nemal byť prípustný a vykonaný.

19. Vykonaným dokazovaním súd zistil tento skutkový stav:

20. Písomnou darovacou zmluvou zo dňa 29.10.1993 (čl. 8 spisu) darcovia B. A., U. Č. X. N. A. (M. Ő. Ž.) ako bezpodieloví spoluvlastníci rodinného domu súp.č..XX, I.. Ú. U., postaveného v roku XXXX na parcele XXX/X - druh pozemku zastavený, spolu s mašťalou, drevárkou, garážou, oplotením, vonkajšími úpravami a pozemkami parc.č.XXX/X o výmere XXX B. zast. plocha, M.Č..XXX/X o výmere XXX B. záhrada, vedenom na T. XXX pod bodom X. X v celosti darovali uvedené nehnuteľnosti do výlučného vlastníctva obdarovanému synovi W. A. (tu žalovaný v 1. rade).

21. V bode V. darovacej zmluvy je uvedené, že predmetom prevodu je rodinný dom O..Č.. XX s príslušenstvom kat. územie U. s tým, že obdarovaný nadobudne vlastníctvo k prevádzanej nehnuteľnosti vkladom do katastra a že na základe tejto zmluvy je možné vklad do katastra zapísať na list vlastníctva pre I..Ú.. I. D.: A. Č. X.: W. A., U..Č..XXXXXX/XXXX- A. J. (S. A. X. Y. H.).

22. V bode VI. Zmluvy je uvedené, že obdarovaný a darcovia súčasne uzavreli dohodu o zriadení vecného bremena, ktoré spočíva v práve doživotného bývania a užívania rodinného domu s.č.XX s príslušenstvom, nachádzajúce sa katastrálnom území U..

23. Priamo na zmluve je potvrdenie I. Ú. A. I., O. I. I., že vklad bol povolený pod č.A. XXX/XX a že právne účinky vkladu nastali dňa X.XX.XXXX.

24. Obdarovaným podľa obsahu zmluvy v celom rozsahu tam uvedeného predmetu daru bol žalovaný v 1. rade.

25. Z písomnej výzvy na vrátenie daru zo dňa XX.X.XXXX (čl.12) adresovanej žalovanému v 1. rade súd zistil, že táto bola vyhotovená advokátom JUDr. Martinom Tomasom ktorý v nej uviedol, že dňa XX.X.XXXX prevzal právne zastúpenie p. N. A. vo veci vrátenia daru a že zastúpenie prevzal na základe plnej moci, ktorú v prílohe listu zasiela. Poukazujúc na to, že klient (tu pôvodný žalobca) má za to, že tam popísaným konaním a správaním (ktoré je špecifikované tak, že žalovaný v 1. rade svojho otca v tomto roku minimálne 5 krát fyzicky napadol, kde raz bola zavolaná aj polícia a riešené to bolo ako priestupok, od roku XXXX zamykal ho v priestoroch ktoré užíval na prízemí rodinného domu súp.č.XX, a v prípade, keď si volal pomoc z dôvodu nevoľnosti, tak sa k nemu deti a vnúčatá nedostali, čím ho vylúčil z riadneho užívania darovanej nehnuteľnosti, od roku XXXX začal mu schovávať osobné veci a robil ďalšie schválnosti, dňa XX.X.XXXX fyzicky napadol jeho vnuka W. A., od XX.X.XXXX zastavil mu prívod elektriny a vody a túto aj na jeho výzvu a výzvu ďalších členov rodiny odmietol pustiť, v dôsledku čoho klient musel opustiť nehnuteľnosť, preberal bez splnomocnenia dôchodok žalobcu, ktorý si ponechal a od úmrtia matky ho psychicky týral a od začiatku tohto roka aj páchal fyzické násilie na jeho osobe v dôsledku čoho podal tento aj trestné oznámenie) žalovaný v 1. rade voči nemu a členom jeho rodiny

hrubo porušil dobré mravy a preto v zmysle § 630 Občianskeho zákonníka klient žiada o vrátenie daru, a to 1. nehnuteľností v zmysle darovacej zmluvy zo dňa XX.XX.XXXX v lehote do XX.X.XXXX s tým, že inak svoje práva uplatní súdnou cestou.

26. Podľa doručenky na čl.13 spisu žalovaný v 1. rade uvedenú písomnú výzvu prevzal dňa XX.X.XXXX, čo tento ani nepoprel.

27. Žalovaný v 1. rade tvrdil, že si nemyslí, žeby sa k pôvodnému žalobcovi správal spôsobom hrubo porušujúcim dobré mravy. Na dôkaz predložil rozhodnutie Okresného úradu Kežmarok zo dňa XX.X.XXXX Č. M.-XXX/XXXX/HI, XX/XXXX/XXXXXX vo výroku ktorého je uvedené, že ním bolo zastavené konanie v priestupkovej veci obv. W. A. (tu žalovaný v 1. rade), ktorý sa mal dopustiť priestupku proti občianskemu spolunažívaniu úmyselným narušením občianskeho spolunažívania iným hrubým správaním, ktorého sa mal dopustiť tým, že sa mal v presne nezistenom čase od X.XX.XXXX až do X.X.XXXX v mieste trvalého bydliska sporadicky neslušne správať k svojmu imobilnému otcovi, oznamovateľovi N. A., C..XX.X.XXXX, U.O. XX tak, že mu mal nadávať do bujakov, starých kancov, kričať na neho, vypnúť mu elektrinu a vodu v dome, ponižovať ho nadávkami, vulgarizmami, sem tam ho udrieť po tvári, nechať ho sedieť na toalete aj hodinu, brániť mu v užívaní majetku, uzamykať dvere do obývacej miestnosti a tiež dvere do kúpeľne a WC, zamykať ho v dome, rozbiť veci pred jeho očami, aby mu ublížil, brať mu peniaze z dôchodku, pretože spáchanie skutku o ktorom sa koná nebolo obvinenému z priestupku preukázané.

28. Podľa § 628 ods.1 a 2 Občianskeho zákonníka darovacou zmluvou darca niečo bezplatne prenecháva alebo sľubuje obdarovanému a ten dar alebo sľub prijíma. Darovacia zmluva musí byť písomná, ak je predmetom daru nehnuteľnosť, a pri hnuťelnej veci, ak nedôjde k odovzdaniu a prevzatíu veci pri darovaní.

29. Podľa § 630 Občianskeho zákonníka darca sa môže domáhať vrátenia daru, ak sa obdarovaný správa k nemu alebo členom jeho rodiny tak, že tým hrubo porušuje dobré mravy.

30. Ustanovenie § 630 Občianskeho zákonníka je špecifickou právnou normou, ktorá priznáva právne dôsledky spojené s požiadavkou určitého správania obdarovaného, a to vo vzťahu k darcovi a členom jeho rodiny, ktorý získal majetkový prospech bezplatne. Vo svojej podstate ide teda o určitú morálnu právnú normu. Zákon (k tomu podporne pozri napr. JUDr. Jaroslav Krajčo, Občiansky zákonník pre prax, komentár, Judikatúra NS SR, NS ČR, ESD, ESLP, vydavateľstvo EUROUNION, máj 2015, 2757 s, komentár k § 630) spája právne dôsledky v podobe možnosti žiadať vrátenie daru so splnením nasledovných predpokladov: 1. správanie obdarovaného voči darcovi alebo jeho rodine, 2. správanie obdarovaného vykazuje znaky hrubého porušenia dobrých mravov. Pri splnení uvedených predpokladov darca má možnosť (nie povinnosť) požiadať obdarovaného o vrátenie daru, pre uvedenie do pôvodného stavu sa teda vyžaduje, aby darca tak urobil jednostranným právnym úkonom adresovaným obdarovanému. Nakoľko sa pre naplnenie dôvodov podľa § 630 OZ vyžaduje „hrubé porušenie dobrých mravov“, nie každé správanie, ktoré nie je v súlade so spoločensky uznávanými pravidlami slušného správania vo vzájomných vzťahoch medzi ľuďmi naplňa znaky § 630 OZ, je potrebné zohľadniť predovšetkým intenzitu, dĺžku a dôsledky porušovania dobrých mravov obdarovaným. Rozhodujúcimi pre toto posúdenie sú objektívne okolnosti a nie prípadné subjektívne okolnosti, či predstavy na strane darcu. Je potrebné vychádzať z objektívnych hľadísk, so zreteľom na konkrétny vzťah, ktorý tu je v danom mieste a čase a so zreteľom na vzájomné správanie darcu a obdarovaného v ich vzájomnom vzťahu. Všeobecne možno za hrubé porušenie dobrých mravov považovať porušenie značnej intenzity alebo porušovanie, ktoré možno označiť ako sústavné. Môže ísť napríklad o fyzické násilie, hrubé urážky, ale aj neposkytnutie potrebnej pomoci a podobne. Ako sústavné je podľa judikatúry možné považovať najmenej 3x opakované porušenie dobrých mravov.

31. S poukazom na uvedené, súd po vykonanom dokazovaní má za to, že žaloba bola dôvodná, preto žalobe po pripustení jej zmeny vyhovel. Urobil tak po komplexnom a dôslednom posúdení, s prihliadnutím na konkrétne podmienky a vzťahy v rodine darcu a obdarovaného zistené z vykonaných dôkazov a podrobných výpovedí žalobcov v 2. a 4. rade a tiež oboch žalovaných na pojednávaní, tiež na okolnosti v danom mieste a čase, s prihliadnutím na vzájomné správanie sa darcu a obdarovaného v ich vzájomnom vzťahu.

32. Podľa názoru súdu celkové správanie žalovaného v 1. rade voči darcovi (pôvodnému žalobcovi) a členom jeho rodiny v danom prípade naplnilo znaky hrubého porušenia dobrých mravov.

33. Ak žalovaný v 1. rade v písomnom vyjadrení k žalobe poukazoval na náročnosť starostlivosti o darcu, svojho otca, ktorý vzhľadom na svoj zdravotný stav, tak fyzický ako aj psychický vyžadoval celodennú starostlivosť vrátane zabezpečovania základných hygienických potrieb, výmeny plienok, umývania a podobne, uvedené súd nijako nepopiera a vzal to na zreteľ. Pri takejto starostlivosti, hlavne ak trvá dlhší čas, logicky môžu sa prejavíť na oboch stranách dôsledky v podobe vyčerpanosti, únavy, istých nedorozumení, názorových disproporcií. Tie však zo strany obdarovaného (vzhľadom na § 630 OZ) nikdy nesmú presiahnuť rámec určitej všeobecne akceptovateľnej morálnej hranice. Podľa názoru súdu ani náročnosť takejto starostlivosti žalovaného v 1. rade o svojho otca a z nej logicky plynúce dôsledky ako sú fyzické a psychické vyčerpanie nemôžu v danom prípade ospravedlniť preukázané správanie obdarovaného- žalovaného v 1. rade voči darcovi- jeho otcovi a členom jeho rodiny (napríklad až fyzické napádanie a napadnutie vnuka darcu preukázané právoplatným rozhodnutím o priestupku). Nezvládanie starostlivosti žalovaného v 1. rade o darcu, či jeho vyčerpanie boli dôvodom na vzdanie sa tejto starostlivosti, hľadanie iného riešenia danej situácie. Žalovaný v 1. rade tvrdil, že keď išiel na operáciu, robil čo mohol, bol v domove dôchodcov sa pýtať či otca nezoberú, v N. A. L. a tak ďalej. Odhliadnuc od toho, že žalovaný v 1. rade toto svoje tvrdenie ničím nepreukázal, i keby sa tak stalo, nič to nemení na závere súdu, nakoľko bolo preukázané dlhšie trvajúce, už predtým existujúce negatívne správanie žalovaného v 1. rade voči darcovi a členom jeho rodiny. Nezvládanie tejto starostlivosti, či celkovo narušené vzťahy medzi žalovaným v 1. rade a jeho súrodencami neospravedlňujú také správanie, ktoré vyplynulo z dokazovania v tu súdnej veci a ktoré v súhrne, z hľadiska intenzity, času trvania a dôsledkov možno označiť za hrubo porušujúce dobré mravy.

34. Žalovaný v 1. rade v konaní opakovane tvrdil, že nemal právnu povinnosť sa starať o otca, že z darovacej zmluvy mu to nevyplývalo a že to považoval len za svoju morálnu povinnosť, a že v starostlivosti mu jeho súrodenci nepomáhali. Avšak tu súd poukazuje na to, že sám žalovaný v 1. rade predložil ako dôkaz rozhodnutie o zastavení priestupkového konania zo dňa XX.X.XXXX (čl.40 spisu) z ktorého odôvodnenia vyplýva, že do XX.X.XXXX bol žalovaný v 1. rade vedený ako opatrovateľ svojho otca, pričom poberal za to opatrovateľský príjem. Je tam uvedená jeho výpoveď pred správnym orgánom, kde to sám uviedol. Preto neobstojí jeho obrana, že starostlivosťou o otca plnil si len akúsi morálnu povinnosť, ktorá mu z ničoho nevyplýva a už vôbec potom nemožno označiť za morálne a správne „vyúčtovanie“ si danej starostlivosti za obdobie od 1.X.XXXX Q. XX.X.XXXX zo strany žalovaného v 1. rade voči súrodencom (viď doklad predložený na pojednávaní, čl.162 spisu). Súd preto konanie a správanie žalovaného v 1. rade musel hodnotiť aj z tohto pohľadu. Ako na opatrovateľa otca boli na neho kladené vyššie nároky, sám ich na seba prebral týmto opatrowaním, preto nemôže svoje správanie, aj následné a jeho dôsledky zľahčovať tým, že sa na to treba dívať tak, že všetko robil len dobrovoľne ako morálnu povinnosť.

35. Prvým dôvodom vedúcim súd k záveru o správaní žalovaného v 1. rade voči darcovi a členom jeho rodiny spôsobom hrubo porušujúcim dobré mravy je fyzické napadnutie vnuka darcu - W. A., ktoré bolo preukázané právoplatným rozhodnutím Okresného úradu I., L. A. A. O. H. Q. XX.X.XXXX (k tomuto dôvodu podporne pozri napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn.8Co/72/2012 zo dňa 25.3.2013 verejne dostupný na webovom sídle Ministerstva spravodlivosti SR). Z rozhodnutia o priestupku tu vyplýva, že žalovaný v 1. rade bol ním uznaný vinným zo spáchania priestupku proti občianskemu spolunažívaniu ktorého sa dopustil tým, že úmyselne narušil občianske spolunažívanie iným hrubým správaním sa takým spôsobom, že dňa XX.X.XXXX v čase okolo 12:00 hod počas stretnutia s rodinnými príslušníkmi ohľadom rodinných nezhôd jedenkrát udrel rukou do oblasti tváre W. A., C..XX.XX.XXXX, U. XXX, pričom mu nespôsobil zranenia, ktoré by si vyžiadali lekárske ošetrenie.

36. Žalovaný v 1. rade v priestupkovom konaní, a aj pri svojom výsluchu na pojednávaní v tejto veci poukazoval na celkové okolnosti za ktorých došlo k uvedenému napadnutiu. Uviedol (vyplýva z odôvodnenia priestupkového rozhodnutia), že v tom čase obedoval, bol vyrušený vo svojom vlastnom byte na poschodí dvojgeneračného domu, pričom prítomní najskôr nechceli odísť z jeho bytu, potom tam boli provokácie na jeho osobu, chcel zo stretnutia s príbuznými odísť, úderom W. A. do oblasti tváre podľa svojich slov reagoval na jeho „štopnutie“. Na pojednávaní dňa X.X.XXXX k tomu uviedol, že vtedy bol po operácii, súrodenci riešili len dom a darovaciu zmluvu, otec ich vôbec nezaujímala, on na to stretnutie vôbec nemusel ísť.

37. Avšak k tomu súd uvádza, že ani uvedené okolnosti, vzhľadom na zodpovednosť každého za svoje konanie a potrebu svoje konanie ovládať nemôže spochybniť a neospravedlňuje to, čo jasne vyplýva z daného právoplatného rozhodnutia, ktoré pokiaľ ide o záver, že bol spáchaný priestupok a kto ho spáchal je pre súd záväzný (§ 193 CSP), a síce, že žalovaný úmyselne narušil občianske spolunažívanie hrubým správaním, úderom rukou do oblasti tváre W. A. bez zranení vyžadujúcich lekárske ošetrovanie.

38. Nakoľko tak žalobcovia ako aj žalovaný v 1. rade označili ako dôkazy na svoje tvrdenia rozhodnutia z priestupkových konaní, pričom žalovaný v 1. rade v rámci obrany poukazoval na rozhodnutie zo dňa 16.2.2016 zastavujúce konanie o priestupku proti nemu k tomu súd uvádza nasledovné.

39. Podľa § 193 Civilného sporového poriadku súd je viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok, alebo iný správny delikt postihniteľný podľa osobitného predpisu a o tom, kto ich spáchal.

40. Ako vyplýva aj z uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 4.4.2017 sp.zn. II. ÚS 242/2017 súd je viazaný len rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný priestupok a o tom, kto ho spáchal, nie však o tom, že konanie o priestupku bolo zastavené.

41. Neobstojí poukaz žalovaného v 1. rade na to, že priestupku (fyzického napadnutia) sa nedopustil priamo voči darcovi, lebo z § 630 Občianskeho zákonníka jasne vyplýva, že darca sa môže domáhať vrátenia daru, ak sa obdarovaný správa k nemu alebo členom jeho rodiny tak, že tým hrubo porušuje dobré mravy, pričom vnuka darcu (tu W. A.) je treba bezosporu považovať za člena rodiny darcu. Vnuk aj podľa ustálenej judikatúry je blízkou osobou darcu, príbuzným v priamom rade (§ 116 OZ) pričom tu nebol preukázaný nejaký negatívny vzťah darcu k tomuto vnukovi, ktorý by uvedený záver vylučoval.

42. Spáchanie daného priestupku voči členovi rodiny darcu nebolo by samo osebe dostačujúcim dôvodom pre žiadosť o vrátenie daru, ak by dané správanie obdarovaného (fyzické napadnutie vnuka darcu) bolo v konkrétnych okolnostiach ojedinelým excesom. Tu však z vykonaného dokazovania vyplynulo, že o žiadny ojedinelý exces nešlo. Správanie žalovaného v 1. rade v súhrne vzhľadom na jeho opakovanie a dôsledky možno hodnotiť ako hrubo porušujúce dobré mravy. Na záver o hrubom porušení dobrých mravov z hľadiska požiadavky intenzity a sústavnosti daného konania by pritom podľa judikatúry stačili aj konania obdarovaného, ktoré jednotlivito nedosiahnu intenzitu správania hrubo porušujúceho dobré mravy, ale v súhrne ich možno považovať za sústavné a hrubo porušujúce dobré mravy, ak ide o také opakované porušenie dobrých mravov, ktoré svedčí o hlbokom narušení vzťahu medzi darcom a obdarovaným, uvedeného konania sa obdarovaný dopustil najmenej v troch prípadoch, pričom je medzi nimi časová súvislosť.

43. Ak teda žalovaný v 1. rade poukazoval na to, že k napadnutiu W. A. došlo za špecifických okolností, že bol vyprovokovaný, tak k tomu súd uvádza, že z výsluchu svedka W. A. na pojednávaní vyplynulo, že nešlo o ojedinelé, či výnimočné správanie žalovaného v 1. rade. Svedok na otázku či navštevoval dedka (darcu) a ak nie prečo uviedol, že po tej facke už tam viac nešiel, s tým, že cit „ to bolo celý život viac menej také terorizovanie zo strany môjho strýka W., bránil nám tam chodiť...často som chodil do tých 10 - 12 rokov, potom už menej, keďže strýko W. nás terorizoval, posmieval sa neustále, dá sa povedať že denno-denne, od verbálnych napadnutí, hanlivé gestá, posmievanie, šikanovanie a takéto veci.“

44. Ak žalovaný v 1. rade bránil sa poukazom na rozhodnutie zo dňa XX.X.XXXX, ktorým bolo zastavené konanie o priestupku voči nemu za konanie, ktorého sa mal dopustiť voči darcovi, tak k tomu treba uviesť, že z daného rozhodnutia (odôvodnenia) vyplýva, že jeho otec, darca N. A. bol v uvedenej veci vypočutý ako oznamovateľ priestupku, čo súd uvádza k tvrdeniu žalovaného v 1. rade, že celé dané konanie nemôže byť vôľou jeho otca, pričom jeho otec pred správnym orgánom uviedol, že pridrižiava sa svojej výpovede na L. M. I. Q. X.XX.XXXX a k veci chce uviesť, že cit. "obvinený W. A. mu viackrát vulgárne nadával do starých bujakov, avšak vždy mu nadával, keď boli sami a nikto nebol prítomný, lebo si na to dával pozor a taktiež je pravdou, že ho obvinený W. A. zbil asi 5 krát. Je pravdou že sa staral o neho, nemôže povedať, že by mal zanedbanú starostlivosť, ale ku koncu už bol na neho zlý. Vyhrážal sa mu bitkou, že ho zabije.“

45. Teda nemožno poprieť, že žalovaný v 1. rade staral sa o otca, ten to pri danej svojej výpovedi sám potvrdil, avšak dodal, že „ku koncu už na neho bol zlý, vyhrážal sa mu bitkou, že ho zabije, asi 5 krát ho zbil keď boli sami.“ Ani pôvodne dobrá starostlivosť a správanie v žiadnom prípade neospravedlňujú takéto následné konanie žalovaného v 1. rade voči otcovi.

46. Sám žalovaný v 1. rade na pojednávaní dňa 3.4.2019 pri svojom výsluchu uviedol, že keď si otca brat X. vzal k sebe domov, tak za otcom on už nešiel, lebo si to otec neprial, čo svedčí o tom, ako jeho vlastný otec v tom čase vnímal jeho správanie a starostlivosť.

47. Navyše k poukazu žalovaného v 1. rade na rozhodnutie ktorým bolo konanie o priestupku proti nemu zastavené treba uviesť, že správny orgán vo vzťahu k odstaveniu vody a elektriny žalovaným v 1. rade toto mu vytkol, uviedol, že to nemožno považovať za správny postup, avšak uzavrel, že neodôvodňuje to záver o dostatočnom preukázaní, že tým došlo k úmyselnému konaniu, ktoré by viedlo k hrubému narušeniu občianskeho spolunažívania, čo neznamená že nejde o čiastkové konanie vedúce súd k záveru o konaní hrubo porušujúcom dobré mravy.

48. Odstavenie domácnosti od vody a elektriny bolo preukázané, potvrdzuje ho tak lekárska správa B.. C. (na čl.14 spisu), ako aj posudok L. U. zo dňa XX.X.XXXX o odkázanosti N. A. na sociálnu službu v ktorom je uvedené, že „vzhľadom na fyzickú a psychickú vyčerpanosť rodiny, vzhľadom k prekážkam pri užívaní priestorov, kde doteraz N. A. býval (odstavená dodávka pitnej vody a obmedzovanie dodávky elektriny zo strany majiteľa domu), vzhľadom k celkovým rodinným podmienkam a možnostiam aj vzhľadom k aktuálnemu zdravotnému stavu je vhodné a potrebné umiestnenie menovaného vo vhodnom zariadení pre seniorov s celodennou starostlivosťou.“

49. Odstavenie od elektriny a vody potvrdil aj sám žalovaný v 1. rade na pojednávaní dňa 3.4.2019 (vid' strana 13 zápisnice) kedy uviedol, že vypol prívod energie a vody. Poukazoval na to, že už bol nezamestnaný, nemal peniaze na ich zaplataenie. Nie je však podľa názoru súdu ničím ospravedlniteľný daný stav, odpojenie od vody, elektriny. Ani rodinné nezhody, ani nedostatok finančných prostriedkov neodôvodňujú také nedôstojné podmienky života a bývania pre vtedy takmer 82 ročného otca žalovaného v 1.rade o ktorom sám uviedol, že bol v podstate bezvládnym. Ak žalovaný v 1. rade sa bránil tým, ako sa niekedy správal jeho otec, tak súd vec posúdil aj z pohľadu princípu vzájomnosti (správanie sa darcu voči obdarovanému) no nezistil v správaní darcu (vzhľadom na jeho vek a zdravotný stav) žiadny akceptovateľný či ospravedlniteľný dôvod na také správanie žalovaného v 1. rade voči nemu. Treba si uvedomiť, že žalovaný v 1. rade v tom čase bol ani nie 50 ročný muž a jeho otec takmer 82 ročný bezvládnym dôchodca neschopný sa postarať sám o seba a plne odkázaný na starostlivosť iných osôb.

50. Súd pri hodnotení správania žalovaného v 1. rade vnímal aj tú okolnosť veci, že celkové vzťahy v rodine boli narušené a že žalovaný v 1. rade má súrodencov (tu žalobcovia 1 až 4) s ktorými nemá dobré vzťahy. Aj správny orgán v rozhodnutí o zastavení priestupkového konania konštatoval, že v rodine došlo k narušeniu vzťahov, čo vyvrcholilo vzdaním sa žalovaného v 1. rade starostlivosti o otca. Tu ale, keďže obdarovaným bol žalovaný v 1. rade a predmetom konania bolo posúdenie, ako sa on správal a či sa správal voči darcovi či členom jeho rodiny spôsobom hrubo porušujúcim dobré mravy, ani správanie súrodencov žalovaného v 1. rade voči ktorému by tiež bolo možné mať výhrady nijako neospravedlňuje jeho vlastné konanie a správanie. Nie je bežné, aby súrodenci pokiaľ ide o starostlivosť o svojho vlastného rodiča vyžadovali po sebe platenie za takú starostlivosť a opatrovanie (vid' doklady na čl.162 spisu), či vzájomne písomnú komunikáciu, a podobne ako to vyplynulo z výsluchu tak žalobcov v 2. a 4. rade ako aj žalovaného v1. rade. Žalovaný v 1. rade tu poukazoval na to, že išlo len o 4 dni a že dva roky sa riadne staral o otca na rozdiel od súrodencov, ktorí boli tiež deťmi svojho otca. Aj z výpovedí na pojednávaní a správania sa súrodencov k sebe navzájom (žalovaný v 1 rade, žalobcovia v 2. a 4. rade) je však zrejmé, že veľmi značný podiel viny za narušené súrodenecké vzťahy má práve žalovaný v 1. rade, preto tieto nijako neospravedlňujú jeho vlastné správanie. Ako už súd uviedol, v danom prípade pre zistené a preukázané správanie žalovaného v 1. rade (fyzické napadnutie vnuka darcu, dopustenie stavu, kedy domácnosť v tom čase bezvládneho darcu bola odpojená od elektriny a vody čo v konečnom dôsledku vyústilo do stavu, že bol tento odkázaný na sociálnu službu a musel zo svojho darovaného domova, kde mal právo doživotného bývania navždy odísť, terorizovanie, šikanovanie, ako vypovedal vnuk darcu - svedok W. A.) neexistuje ospravedlnenie, či dôvod, ktoré by viedli k záveru, že toto správanie vo svojom súhrne a dôsledkoch neporušovalo vo vzťahu k darcovi a členom jeho rodiny dobré mravy hrubým spôsobom. A to bez ohľadu na správanie súrodencov žalovaného v 1.rade.

51. Pokiaľ žalovaný v 1. rade namietal, že výzvu na vrátenie daru nerobil tu darca osobne, k tomu súd uvádza, že nič nebránilo darcovi dať sa pri tomto úkone zastúpiť (viď § 31 a nasl. Občianskeho zákonníka o zastúpení na základe plnomocenstva). Z výzvy na vrátenie daru, ktorá je určitá, platná, obsahuje konkrétne dôvody pre ktoré sa žiada vrátenie daru a ktoré sú totožné s tými uvedenými v žalobe jasne vyplýva, že o vrátenie daru advokát pôvodného žalobcu nežiada vo vlastnom mene, pre seba, ale že koná za darcu ako jeho zástupca, žiadalo sa tam vrátiť dar darcovi. Uvedená námietka neobstojí už len preto, že ustálená judikatúra potvrdzuje, že úkon smerujúci k vráteniu daru môže byť obsiahnutý aj a až priamo v žalobe ktorú rovnako môže za darcu spísať a podať advokát.

52. Pokiaľ ide o námietku, že výzva bola k vráteniu daru a žaloba je o určenie vlastníckeho práva, pri voľbe formy, ktorou sa darca na súde môže domáhať reštitúcie pôvodného stavu je aj podľa judikatúry potrebné vychádzať z konkrétnej situácie. Pri nehnuteľnosti, ak obdarovaný ňou ďalej disponuje možno podať žalobu na vypratanie, ale ak to nie je možné, čo je tento prípad, aj vzhľadom na aktuálny zápis v katastri nehnuteľností a kde správne právny zástupca žalobcov v 1 až 4 rade poukázal na to, že nie je možná žaloba o vypratanie, lebo žiadalo sa určiť pôvodného žalobcu za vlastníka len ideálneho podielu 1. nehnuteľností, resp. po jeho smrti, že do dedičstva patrí len tento spoluvlastnícky podiel, pôvodný žalobca mal v danom prípade naliehavý právny záujem na domáhanie sa určenia, že je vlastníkom 1. darovaných nehnuteľností. Keďže nie je sporné, čo bolo predmetom darovania, teda rodinný dom súpisné číslo XX na parcele číslo XXX/X A. I..Ú.. U., pozemky a ďalšie tam uvedené stavby, pričom na darovacej zmluve je potvrdený vklad celého jej predmetu do katastra nehnuteľností a na liste vlastníctva číslo XXX M. I..Ú.. U. sú ako vlastníci v podiele 1/1 zapísaní tak žalovaný v 1. rade ako aj žalovaná v 2. rade, žaloba podľa názoru súdu bola voči obom týmto žalovaným podaná dôvodne. I keď žalovaná v druhom rade nebola obdarovaná a veci získané darom nepatria do BSM a nemala byť teda na základe danej darovacej zmluvy zapísaná ako bezpodielový spoluvlastník do katastra nehnuteľností, v situácii, keď nebol preukázaný ani tvrdý iný titul nadobudnutia jej podielu a keď je nesporné, že nehnuteľnosti pri ktorých je zapísaná ako bezpodielový spoluvlastník boli darované len žalovanému v 1. rade, no zápis v katastri svedčí aktuálne stále aj jej, je žaloba v tejto časti aj voči nej dôvodne podaná. Inak nemožno zabezpečiť dôsledky plynúce z účinkov jednostranného právneho úkonu darcu, pôvodného žalobcu urobeného za jeho života- výzvy na vrátenie daru. V posudzovanom prípade je predmetom konania majetkový nárok, ktorý mohol byť súčasťou dedičstva po zosnulom pôvodnom žalobcovi, ktorý sa domáhal určenia, že sa obnovilo jeho vlastníctvo k podielu 1. na nehnuteľnostiach s tvrdením, že boli naplnené zákonné predpoklady vrátenia daru v zmysle § 630 Občianskeho zákonníka, t.j. hrubé porušenie dobrých mravov správaním obdarovaného voči darcovi a jednostranný právny úkon darcu adresovaný obdarovanému. V priebehu konania žalobca zomrel. Žalovaní sú naďalej evidovaní ako vlastníci predmetných nehnuteľností (žalovaná v 2. rade ich časti zapísanej na LV č.XXX). Tieto sa tak (resp. príslušný podiel) nestali predmetom dedičstva. Podľa ustálenej súdnej praxe sa darovacia zmluva ruší v okamihu, keď dôjde obdarovanému platný a slobodný prejav vôle darcu, ktorý smeroval k vráteniu daru. Toho následkom sa obnoví vlastníctvo darcu k darovanej veci. Zrušenie darovacej zmluvy je osobným právom darcu, ktoré jeho smrťou zaniká, avšak nároku z neho vyplývajúceho sa môžu dedičia domáhať ak darca urobil za svojho života platný a dôvodný prejav smerujúci k vráteniu daru. Toto sa v tu súdnej veci stalo, keď darca platne a dôvodne požiadal žalovaného v 1. rade o vrátenie polovice daru výzvou na vrátenie daru zo dňa XX.X.XXXX ktorú ten prevzal dňa XX.X.XXXX. Na zosúladenie faktického a právneho stavu bola potrebná daná žaloba a teda bol tu v čase jej podania a aj v súčasnosti je daný naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Po smrti pôvodného žalobcu táto bola zmenená na správne a prípustné určenie, okruh účastníkov je správny a úplný. Preto súd procesné námietky žalovaného v 1. rade ktoré podľa jeho tvrdenia mali byť prvoradým a samostatným dôvodom pre zamietnutie žaloby nepovažoval za dôvodné.

53. Pokiaľ žalovaný v 1. rade poukazoval na to, že darovacia zmluva bola uzavretá na celok a nie na jednu polovicu, ani táto námietka nič nemení na dôvodnosti žaloby. Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5Cdo/225/2007 „súdna prax je v otázkach vlastníctva vecí tvoriacich predmet bezpodielového spoluvlastníctva manželov jednotná v tom, že každý z manželov má vlastnícke právo k celej veci, a to tak, že práva jedného z manželov sú obmedzené rovnakými právami druhého (viď napr. R 42/1972). Preto aj jeden z manželov, ktorí darovali spoločne vec (huteľnú alebo nehnuteľnú) z majetku tvoriaceho predmet bezpodielového spoluvlastníctva manželov, sa môže samostatne domáhať vrátenia daru z dôvodu uvedeného v ustanovení § 630 Občianskeho zákonníka. To platí aj v prípade smrti jedného z bývalých bezpodielových spoluvlastníkov - darcov, keď pozostalý manžel (pozostalá manželka) sa

môže s poukazom na špecifický charakter bezpodielového spoluvlastníctva manželov domáhať vrátenia celého predmetu daru.“

54. Preto ak pôvodný žalobca ako jeden z darcov, bezpodielových spoluvlastníkov po smrti druhej darykyne, svojej manželky rozhodol sa počas svojho života žiadať vrátenie len 1. darovaných nehnuteľností, bolo to po práve, nie je to dôvod na nevyhovenie žalobe.

55. Pokiaľ ide o rozhodnutie o trovách konania, žalobe bolo vyhovené v celom rozsahu, preto podľa pomeru úspechu vo veci žalobcom v zmysle § 255 ods.1 CSP vznikol nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Bolo však podľa názoru súdu dôvodné vzhľadom na konanie a jeho výsledok priznať im nárok na náhradu trov konania len proti žalovanému v 1. rade, nakoľko v okolnostiach súdnej veci by uloženie tejto povinnosti aj žalovanej v 2.rade nezodpovedalo požiadavke spravodlivosti (článok 2 ods.1 základných princípov CSP) a nezohľadňovalo by existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 257 CSP) ktoré bránia priznaniu nároku na náhradu trov konania žalobcom aj proti žalovanej v 2. rade.

56. Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

57. Zo znenia ustanovenia § 257 CSP je zrejmé, že jeho aplikácia musí zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu a musí mať vždy výnimočný charakter, čo potvrdzuje aj ustálená súdna prax (viď napr. R 34/1982). Použitie uvedeného ustanovenia pritom nie je viazané na návrh, teda ten, kto by inak mal povinnosť nahradiť trovy konania sa nemusí použitia uvedeného ustanovenia osobitne dovolať. Ak súd existenciu výnimočných dôvodov hodných osobitného zreteľa zistí sám, tak ak má naplniť svoje poslanie strážcu spravodlivosti a vyváženosti, musí ho aplikovať aj bez návrhu.

58. Súd vo vzťahu k žalovanej v 2. rade majúc na pamäti požiadavku spravodlivosti prihliadol na existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa a povinnosť nahradiť žalobcom trovy konania uložil len žalovanému v 1 rade preto, lebo bol to práve a len žalovaný v 1. rade, kto sa správal voči darcovi spôsobom hrubo porušujúcim dobré mravy a teda fakticky on svojim správaním zapríčinil podanie žaloby. Žalovanej v 2. rade vecná pasívna legitímácia svedčila len titulom jej zápisu v katastri nehnuteľností pri časti nehnuteľností, v predmetnej domácnosti viac ako 10 rokov nežije, nechodí tam. Je potom podľa názoru súdu spravodlivé a ustanoveniu § 257 CSP zodpovedajúce, aby všetky účelne vynaložené trovy vzniknuté žalobcom v súvislosti s týmto sporom hradil práve a len žalovaný v 1. rade.

59. Vzhľadom na všetko uvedené súd v súlade s § 262 ods.1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že žalobcom priznal nárok na plnú náhradu trov konania proti žalovanému v 1. rade. O výške náhrady trov konania rozhodne súd v súlade s ust. § 262 ods.2 CSP po právoplatnosti tohto uznesenia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

60. Žalovanej v 2. rade súd náhradu trov konania nepriznal, lebo vzhľadom na ust. § 255 ods.1 CSP jej podľa výsledku sporu nárok na ich náhradu nevznikol.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od dňa jeho doručenia na Okresný súd Kežmarok.

V odvolaní sa má uviesť ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, spisová značka konania, ďalej sa má uviesť proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,

- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č.233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov.